

RIJEČ UREDNIŠTVA

DA LI SE I ŠTO SE PROMIJENILO

U više navrata u ovoj rubrici pisali smo o odnosu društva/politike prema šumi i šumarskoj struci, kao i njenom statusu. O percepciji društva glede šuma i šumarske struke možemo raspravljati pa i osjećati se odgovornima za pojedinu krivu percepciju, jer se možda nismo dovoljno trudili da to promijenimo. No, bitne stvari bez volje politike nije moguće mijenjati, a njen odnos prema šumi i šumarskoj struci uvelike utječe i na opću percepciju društva. Željno smo očekivali promjene, no da li su se one unatoč već podmaklom vremenu i dogodile? Po našem mišljenju one glavne nažalost još ne! Ponajprije, šumarstvo se nazivom u naslov resornog ministarstva nije vratilo, a o tome koliko znamo nije bilo niti riječi. Resorni ministar još nije našao vremena primiti na razgovor predstavnike Hrvatskoga šumarskoga društva, koje, kako je uvijek proklamiralo, objedinjuje šumarsku nastavu, znanost i praksu, a koje se u proteklom razdoblju kritički odnosilo prema nestručnim postupcima u struci. Kako ministar nije šumarski stručnjak, što i ne mora biti, očekivali smo da će se kroz predmetne razgovore informirati o problemima struke i djelovati na način da se isti otklone. Ako se on oslanja samo na savjete zaposlenika resornog ministarstva, onda uzalud čekamo promjene. Čitateljima prepuštamo da ovu primjedbu shvate kako žele, no od istine se ne može pobjeći. Neke izjave drvoprerađivača, pa i nekih ljudi iz Gospodarske komore, o zadovoljstvu daljeg podržavanja „raspodjele trupaca“ upućuju nas na zaključak da u šumarstvu od tržišnog gospodarstva nema ništa i da se i dalje nastavlja s „rasprodajom“ nacionalnog bogatstva i izvozom, ne visoko finaliziranih drvnih proizvoda, nego sirovine i poluproizvoda, a time i radnih mjesta. Fama o tome da će našu preradu drva spasiti jeftina sirovina i da će se tako osigurati veće zapošljavanje i izvoz, nastavlja se. Mi pak postavljamo opetovano ista pitanja: koliko izvozimo sirovine, a koliko finalnih proizvoda, i zašto očekujemo da netko teži visokoj finalizaciji kada dovoljno zarađuje na sirovini i poluproizvodima, bez velikih ulaganja u modernu opremu i visokostručni kadar. Za proizvod što ga izvozi nije niti jedno niti drugo potrebno, dok je za konkurentnost u finalnoj obradi drva upravo to najvažnije. Sukladno tomu slijedi i pitanje, čemu školujemo stručnjake prerade drva i tko će ih zaposliti? Odgovor je vrlo jednostavan – tržišna cijena drvne sirovine odredit će njenu finalizaciju, pa i potaći razvoj njenih pratećih djelat-

nosti (oprema, ljepila, okovi, lakovi i dr.), što u konačnici znači i veće zapošljavanje.

Nadalje, u najavi potpore gospodarstvu/poduzetništvu ponajprije se spominje smanjenje, pa i ukidanje nekih parafiskalnih nameta. Začudo, među prvima je doprinos za općekorisne funkcije šuma (OKFŠ). Osnovno je pitanje da li je to parafiskalni namet ili općekorisni doprinos društvu u cjelini. Kada nekima, a ponajprije politici, bude jasno o čemu se tu radi, neće biti problema s plaćanjem. Simpatično je slušati TV spot „U šumi se možemo izgubiti, ali ne smijemo izgubiti šume“, a društvo svojim samo aklamativnim ponašanjem upravo ide u tome smjeru. U Zakonu o šumama navedeno je okvirno 15 općekorisnih funkcija šuma. One se mogu i povećavati, ovisno o prostoru kojega pokrivaju te namjeni. Postoji i Strategija EU za šume koja posebno naglašava potrajno gospodarenje šumom, što kod nas nije novo, već dugogodišnje načelo. Strategija izrazito potencira ruralni prostor, a potrajno gospodarenje šumom podrazumijeva ponajprije radove na uzgajanju šuma i zaštiti od štetnih biotskih i abiotskih čimbenika, odnosno aktivnu, a ne pasivnu zaštitu. U brošuri Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Hrvatsko nacionalno blago, koju smo spomenuli u prošlome broju Šumarskoga lista, nalazimo također relevantne podatke o tlu (koje se teško stvara a lako gubi), vodi i klimi, bitnim sastavnicama šume. Ona ima važnu hidrološku ulogu, jer upija i pročišćava vodu u vrijeme kiša i otapanja snijega, kada je djelomično zadržava, a ostalo podzemnim tokovima ispušta u izvorišta i vodotoke, koje i u sušnom razdoblju puni iz svojih rezervi. Njena hidrološka uloga očituje se ponajprije u zaštiti tla od bujica, erozija i vjetra. Kada bi se htjeli informirati što šuma glede erozije znači za naše krško područje, za ilustraciju navodimo članak „Protuerozijska, hidrološka i vodozaštitna uloga sredozemnih šuma“ Dr. V. Topić i Dr. L. Butorac u monografiji „Šume hrvatskoga Sredozemlja“, pa ćemo vidjeti stanje tla pod šumom i bez šume. Da bitno utječe na glavne faktore klime i općenito na društveni, pa i duhovni život čovjeka nije potrebno ni spominjati. Naravno, u ovoj rubrici nemamo prostora za detaljne podatke, niti prikazati sve općekorisne funkcije šume, ali čitatelje upućujemo gdje bi to mogli pronaći, ako to žele, jer neznanje kod donošenja pogubnih odluka nikoga ne opravdava.

Uredništvo